

goveja živina še ceno; in vsak gospodar si le ž njo more pomagati. — Bode torej za naš okraj najbolje popustiti nekoliko od zrnoreje in gledati več na živinorejo, ker nam ta pri sedajnih časih več haska nese. Poglejmo! gospodar, pridelaj, če dobro gre, na en plug 12 drevenk pšenice, drevenko prodaš po 3 gld. ali 3 gld. 50 kr., torej si dobil 36 ali 42 gld. Nasejaj deteljice in repe burgundke za svojo kravo in bodeš jo redil s to krmo celo leto, in imaš od nje gnoja, mleka, masla, in če jo naposled izkrmiš, prodaš jo za 60—80 fl. Kje si več pridelal? Se ve da ne smejo, kakor se tu pa tam dogaja, naše gospodinjke krav krmiti samo le s slamo! Pri omenjeni skupščini bode tudi g. dr. Klingan dež. živinozdravnik nekaj razlagal konjerecem tukajšnjega okraja, naj torej blagovolijo obilno udeležiti se. Vrli gospodar išče sam prilike, kjer bi nekaj slišal in se naučil. — Imamo takih marljivih in pridnih gospodarjev veliko v našem okraju; to pripoznava kmet. družba v Gradeu in je že veliko izmed jih odlikovala. Tudi letos je pripoznala častne diplome g. Ant. Bežanu in J. Nemcu v Šalencih, Iv. Fricu na Kamenščaku in Iv. Vargazonu v Pristavi. — To naj bo drugim v spodbudo!

Od sv. Ilja v Slov. goricah. (Novega župnika) smo dobili č. g. Antona Merčnika, dose danjega provizorja. Smemo reči, da se Jih vsa fara veseli in si čestita, da je dobila takega dušnega pastirja. Splošna ova radost pokazala se je pa tudi javno 16. febr., ko so čestiti gospod bili v novo službo slovesno vpeljeni. Na predvečer bil je farovž krasno razsvitljen, pred njim svirala je prijetna godba, na bližnjem holmu gorel močan kres, po zraku švigale so umetno napravljene rakete, iz zvonika se glasilo jasno triančenje, zmes so pa možnarji pokali, da se je mogočno razlegalo po hribih in dolinah veselo št. Iljske fare. V nedeljo ob 1/2 10. uri bil je lep spreved iz farovža v cerkev; šolska mladež z učiteljem, belo oblečene device, izmed katerih ste dve podale dva šopka krasnih cvetlic, enega č. g. dekanu, enega pa novemu pastirju, potem ogromna množica pobožnih farmanov spremljali so med zvonjenjem zvonov, sviranjem godbe in pokanjem možnarjev svojega župnika v hišo božjo. Tukaj so njih potem č. g. Jareninski dekan „inštalirali“ in farmanom v krepke besedi priporočili. Zatem bila je slovesna sv. meša! Novi naš pastir še so mlad gospod, krepke in trdne postave, blagega, mirnega srca in torej upamo, da bodo mnoga leta pri nas delali v vinogradu Gospodovem zdravi, veseli in zadovoljni. Bog nam Jih ohrani!

Iz Središča. (Stekel pes) je uže meseca januarja t. l. ugriznil 5letno deklico srenjskega beriča g. H. Ranil jo je v obrazi. Starši izvejo za nekega vračnika ali prav za prav mazača na Hrvatskem, ki je na glasi bil, da pre zna steklino vračiti. Pošljejo po njega. Mazač pride, ostane nekatere dni tukaj in deklico zdravi, potem pa po-

bere plačo in jo pobriše nazaj na Hrvatsko. Deklici res zaceli rana na lici pa kaj se zgodi? Dne 14. febr. na večer začne se ona po vsem telesu strašno tresti in tudi v glavi se njej meša. Bolečine prihajajo čedalje hujše, dokler v strašnih mukah revica, k postelji privezana, ne umerje 16. febr. t. l.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nezadovoljnost in neka obupnost se ljudi poprijema čedalje bolj. Kdor misli, da od državnega zbora v obče kake polajžbe pričakujemo, ta se moti. Od sedanjega državnega zbora ne pričakujemo ničesar drugega, nego večjih dač in zmešnjav, čem dalje bo zboroval. Tako razpravlja uravnavo zemljiškega davka uže 10 let, potrošilo se je 22 milijonov fl. in sedaj so poslanci sklenoli, da se ima vsa reč komaj drugo leto dokončati. Ministri so sprevideli, da bi treba bilo varčneje gospodariti in sklenoti, naj bi udje okrajnih šolskih svetov zapstoj poslovali; poslanci pa so vsakemu odmerili 1 fl. odškodnine in 1 fl. 50 kr. za popotnico na den, če ima 8 kilometrov daleč do sedeža okrajnemu šolskemu svetu. Zastran legaliziranja pa ostane zopet vse pri starem t. j. ljudje bodo imeli dose danjih velikih stroškov pri brisanji ali vknjiževanju dolgov na svoja posestva. Štaterski poslanec Čok je ministre vprašal, zakaj mora naše avstrijsko blago visoko in sitno colnino plačevati pri vvažanju v Bosno in Hercegovino, med tem ko se angleško blago iz Mitrovice celo svobodno vvaž? — Dunajski učitelji so podobne križanega Zveličarja iztrebili iz šol in okrajni šolski svet je zavrgel ponudbo kardinala in nadškofa Kučerja, ki je šolam ponudil novih razpel! Liberalni gospodje, podšuntani od judovsko-liberalnih časuikov, zagovarjajo svojo breco s tem, ker je med tem 900 katoliško-kristijanskimi učenci tudi 40 židovskih paglavcev, ki bi se utegnili spodtikati nad podobo — Križanega! V Pragi so med nemškimi dijaki zasledili prusačko izdajalstvo. — V Toplicah so začeli žilo tople vode izkapat, da bi jo z obzidjem potem ohranili. — V Trstu je morje valove pognalo v mesto, da je mnogo hiš poplavilo. — Dalmatincem se je obečalo, da se bo italijanski jezik po šolah in uradih umaknil slovanskemu! Obečanje še sedaj čaka na mož besedo! Magjarsko pleme kar besni in tirja sedaj še bolj ostro pomagjarovanje vseh Slovkov, Slovencev, Srbov in Rumunov. Bo pa težko kaj zdalo: deželam so dače pozvišali za 30 milijonov, zmanjka jim na leto po 20 milijonov, potroške so potisnili do 240 milijonov, od katerih pa gre 96 milijonov v tuje židovske roke kot činž za dolgove, drugo pa za honvede in železnice, le 40 milijonov pripada upravi, sodnijam, šolam in sploh hasnovitim napravam. Rumune, ki so pri cesarju ugovarjali zoper pomagjarjenje rumunskih šol, so rojaki v Sibinju slovesno sprejeli in jim na čast baklado

napravili. Hrvati se tudi jezijo nad Magjari, ker ti pravijo, da so jim ubogi Hrvati dolžni 1,200.000 fl. Hrvati se utegnejo še močno kesati zaradi svoje precej kosmate ljubezni do Magjarov.

Nova Avstrija. Lani so mnogo barak postavili za vojake; 1,600.000 fl. se je potrošilo, a kaže se, da niso kaj prida. V Hercegovini trpijo katoličani hudo pomanjkanje mešnikov; mohamedanci imajo pa dosti „hodžev“, pravoslavni pa popov. V Mostar je nekdo zvalil mnogo delavcev iz Tirolskega in Primorskega obečavši jim 2 fl. 50 kr. dne. Toda prišedši v Metkoviče poizvedeli so, da ni nič. Nevoljni in bolehlavi morali so domov! Naši oficirji merijo sedaj zemljišča, pobirajo davek in oskrbljujejo sploh vso upravo.

Vnanje države. Črnogorski knez zapusti sedaj črne gore in se preseli v lepo dolino proti Skadarskemu jezeru in bo stoloval v Danilovem gradu, kder si bo postavil palačo in vseučilišče. Albanci so v Kumanovem skupili vojsko in s precejšnjim oddelkom vdrli v Srbijo ter napali mesto Vranjo. Srbi so takoj s 6 bataljoni udarili na nje; nastala je krvava borba, kder je više 100 Albancev palo in nekaj Srbov. Zgodilo se je to 24. febr. To utegne nasledkov imeti, Srbi tega ne bodo trpeli od sultanovih podložnikov, s katerim so mir naredili. Bolgarski poslanci zborujejo v Trnovi, vseh je 221. Najveljavniša sta Balabanov in Zankov. Rumuni so šanco Arab-tabio prepustili Bolgarom, ko so videli, da je Rusom z žaganjem resnica. Turki se bližajo zopet Adrijanopolju, ker ruski vojaki redno odhajajo. Kuga na Ruskem se bliža koncu. Žalostno pa je rovanje diakov; zopet je eden v Harkovem storil grozno zločinstvo, ker je v carjevega namestnika kneza Krapokina na ulici ustrelil tako, da je ta smrtno ranjen. Reka Visla se je razlila in veliko povodenj naredila. Nemoi močno žalujejo, ker jim je umrl general Roon, ustvaritelj njihove silne vojske. Francozi porivajo izredno veliko vojske proti Belgiji, kar Nemce iznemiruje; pravijo, da mislijo Francozi na boj. Sv. oče Leon XIII. so te dni sprejeli 1000 katoliških urednikov, jih blagoslovili in jim naročili, naj le krepko zagovarjajo krščanska načela in branijo pravice sv. katoliške Cerkve, zlasti pa pravice rimskih papežev do dežel, katere je italijanska revolucija pograbila!

Za poduk in kratek čas.

Iz Gradea do Sarajeva.

(Dogočki iz življenja vojaškega duhovnika v bosenski vojski l. 1878.)

XI. Mestice Doboj sme ponosno biti na svojo čarobno lego ob ne previsokem griču. Prebivalcev, največ mohamedanskih, šteje okoli 14—1600. Mošeje so kake 3 ali 4. Katoličani, katerih je prav pičlo število, nimajo niti lastne cerkve niti lastnega dušnega pastirja, nego morajo po

več ur daleč k službi božje zahajati. Če se ne motim, so tudi grško-iztočni kristijani brez brama božjega. V sredi nad mestom se povzdigujejo razpokane razvaline starega grada Doboja, raz katerega je vibrala pri našem vходу velika avstrijska zastava. Nekdaj se je gradič še ustavljal slavnemu princu Evgeniju Savojskemu na njegovem znamenitem „maršu“ v Sarajevo, kateri pot je s 4000 konjeniki, 2500 pešaki, 12 kanoni in 2 možnarjema po prestanih ogromnih težavah v 19 dneh dovršil, potem ko je povsodi, kamor je došel, v Derventi, Doboju, Maglaju, Žepeah, Vranduku in Sarajevu, utrdjene gradove porušil, kakor še danes svedočijo ostale podrtine. Brez dvombe pa so se uže v 14. in 15. stoletju okolo Dobojskega grada bile krvave bitke, posebno za časa smrti prvega bosenskega kralja Tvrtka I., ki je 15 let (1376—1391) srečno in blagonosno vladal bosensko kraljevstvo. Ker nij zapustil zakonitega naslednika, nastali so po njegovej smrti za kraljevsko čast močni in dolgi prepiri, ki so povzročili, da je bila severna Bosna do Vranduka večkrat od tujih vladarjev, p. od ogerskega kralja Sigismunda, napadena in opustošena. Ob takih priložnostih so gradovi gotovo bili velike važnosti. Pri poveduje se, da je ukazal Sigismund 180 bosanskih plemičev črez strmo pečino, na kateri stoji grad Doboj, v reko Bosno prekopicniti. Ali poslednja teče danes precej daleč od tega kraja, in je morala, če je ta dogodek resničen, v tek stoletij svojo strugo spremeniti. Dne 15. avgusta na prelepi praznik Marijinega vnebovzvetja zapustili smo že ob petih zjutra ta žalostni kraj, da še žalostnejšega dosežemo. Pota od Doboja do Maglaja ne pozabim nikoli. Nikdar mi ne zgine iz spomina. Peljali nijsmo se še dobro uro, ko pridemo do mosta, ki se je pod prvimi 3 vozovi porušil. Da se urno popravi, moralo je vse, kar je migalo in lezlo, k delu seči. Kakor bi trenil, bili so bruni posekani, okleščeni, zdobljeni in zbiti. Kdorkoli je mogel kakšna blodec kje dobiti, donesel ga je in položil po vrhu, da drži, kolikor premore. V kratkem je bil most brez pijonirjev dogotovljen, da so zamogli še drugi težko obloženi vozove črez drdrati. Veseli in ponosni na svojo inženirsko umetnost mahali smo jo dalje, ko se nenadama nekdo v prvih vrstah oglasi rekoč: glejte, glejte! tamo na obrežji deroče Bosne — po vodi napihnenega mrliča! Bliskoma pogledamo vsi na rečeni kraj in zapazimo nago truplo brez glave, s prerezanim tretuhom, ležeče po dolgem na bodečej skali. Se vč, da nas je takoj polt obšla, ker so nam stopile turške grozovitosti pred oči. Vsaj dvomiti nij bilo, da so tega nesrečnika turške pošasti tako neusmiljeno razmesarile. Ta prežalostni prizor nam je dal povod, da smo se jeli razgovarjati o zaslepljenih mohamedanskih Bošnjakih, o njihovem fanatizmu in fatalizmu, o njihovej brezbožnej veri in nespametnih navadah in šegah, posebno pa o njihovem divjanji proti